

Hoe zeldzamer de soort, hoe hoger de boete

Frank Warendorf *Interview met de heer R.M. Olthoff*

Groenbedrijven maken overtredingen ondanks dat ze een flora- en faunacursus gevolgd hebben. De meldkamer van de Groendesk is dag en nacht bereikbaar (030-6692640).

De heer Olthoff, geboren in 1946 in Tauberbischofsheim (Baden-Württemberg), kwam op negenjarige leeftijd met zijn ouders, een Nederlandse moeder en een Duitse vader, naar Nederland. Hij voltooide de HBS-A in Amsterdam. In 1973 werd hij buitengewoon opsporingsambtenaar bij het toenmalige Ministerie van CRM, belast met de handhaving van de Vogelwet, de Natuurbeschermingswet en de Wet bedreigde uitheemse diersoorten.

Deze taken gingen in 1982 over naar de Algemene inspectiedienst (AID) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, waar Olthoff nog steeds werkzaam is. Zijn werkgebied bestrijkt de gehele regio Amsterdam-Amstelland. Onlangs verbaliseerde hij het stadsdeel Zuideramstel voor overtredingen van de Flora- en faunawet in het Beatrixpark. In dit geval ging het om het verstoren van nesten en het verontrusten van beschermde vogels. Olthoff treedt ook op tegen vernieling van beschermde planten en illegaal bezit van beschermde dieren. Op 27 augustus 2008 sprak ik met hem.

Waar is uw kantoor? In De Meern, gemeente Utrecht. Dit is het kantoor voor de regio's Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht. Maar ik werk vanuit mijn huis in Amsterdam. In Noord-Holland heb ik ongeveer acht collega's, dan reken ik de onbezoldigde buitengewoon opsporingsambtenaren mee. De werkgebieden van de AID zijn gelijk aan de politieregio's. Ik ben de enige buitengewoon opsporingsambtenaar voor de regio Amsterdam-Amstelland, maar collega's kunnen bijspringen. De regio Amsterdam-Amstelland bestaat uit Amsterdam, Diemen, Ouderamstel, Amstelveen, Uithoorn en Aalsmeer.

Wat is het buitengewone van buitengewoon opsporingsambtenaar? Dat heeft te maken met de specifieke vakkennis die voor deze functie is vereist. Bijvoorbeeld de kennis over vogels, eieren en sporen.

Hoe bent u bereikbaar? Via de Groendesk, telefoon 030-6692640, fax 030-6622299. Dit is de meldkamer die dag en nacht bereikbaar is. 's Nachts komen de meldingen binnen via de meldkamer in Kerkrade. Daar komen de meldingen uit het hele land binnen.

Waar bent u het meeste te vinden? Het is niet zo dat ik elke dag zelf op pad ga om te speuren naar overtredingen. Ik ben afhankelijk van meldingen. Daarnaast voer ik samen met de politie controles uit. De meeste delicten komen voor in Zuid (Amstelveen, Buitenveldert, Oud-Zuid) en Centrum. Dit zal te maken hebben met het vele groen in deze gebieden. In het Centrum is veel Klimop met nestende vogels en er staan grote bomen. Ook zijn het vaak groenbedrijven die in overtreding zijn. Dit is vreemd omdat de medewerkers van die bedrijven een flora- en faunacursus moeten volgen.

Wat is uw reactietijd? Ik ben heel snel ter plaatse als het moet. Vooral als er meldingen komen van maaiwerkzaamheden in gebieden met beschermde planten. Laatst was er een spoedgeval waarbij ongeveer 500 Rietorchissen met een maaimachine waren vernield. De overblijfselen zijn vaak snel weg en als je die niet aantreft, is er meestal onvoldoende bewijs.

Wat voor controles voert u uit? We controleren bedrijven die in opgezette vogels handelen, maar ook antiek- en curiosazaken. Laatst hebben we gepost bij een zaak waar twee uitgeholde grote zeeschildpadden, een opgezette Steenpatrijs en een opgezette Bunzing in de verkoop waren. De kopers hebben we buiten in de kraag gegrepen. Zij hebben ieder een boete van 1000 euro gekregen. De handelaar heeft een boete van 3500 euro gekregen. Hij had de schildpadden op een veiling gekocht. Hoe zeldzamer de diersoort, hoe hoger de boete.

Controleert u ook in dierenwinkels? Nee, de Dierenbescherming controleert de dierenwinkels. Zij hebben eigen inspecteurs. Als ze opgezette dieren aantreffen, worden wij ingeschakeld. En als wij verwaarloosde dieren aantreffen, bellen wij de Dierenbescherming.

Komt vogelvangst in onze regio voor? Helaas wel. Dit jaar hadden we na een anonieme tip een vogelvanger in Amstelveen te pakken. In zijn volkstuin had hij lijfstokken opgesteld met een Putter in een kooi als lokvogel en strooizaad op de grond. De Putter had een verkeerde ring. Daardoor was duidelijk dat de vogel in het wild was gevangen. Daarnaast had hij in een schuur illegale bestrijdingsmiddelen en geweerpatronen. Hiervoor heeft hij veertien dagen celstraf gekregen. Voor de lijfstokken en de Putter heeft hij een boete gekregen.

Hoe is de samenwerking met de politie en andere instanties? De samenwerking met de politie is goed. Vooral politiestagiaires vinden het prachtig om met ons mee te lopen. Verder werk ik samen met de milieupolitie en de parkwachterij. De milieupolitie in Zuidoost is ook bevoegd om de Flora- en

faunawet te handhaven. Zij doen voor een deel hetzelfde werk als ik, maar wel in overleg met mij. Ook de Dierenambulance en de stadsecoloog geven dingen door. Daarnaast krijg ik tips van vogelaars en bewoners.

Krijgt u ook te maken met kap en vernieling van bomen? Als daardoor vogelnesten worden bedreigd wel, maar anders niet. Er is in Nederland maar één boom beschermd en dat is de Jeneverbes. Er is voor het kappen van bomen wel een kapvergunning nodig, maar dat is regelgeving van de gemeente, die door de gemeente gehandhaafd moet worden. Bij illegale kap zijn de milieupolitie en de parkwachterij bevoegd om proces-verbaal op te maken.

Wat doet u als een gebied met beschermde planten en dieren op de schop gaat? Ik kan via de Groendesk checken of er een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet is verleend. De Groendesk kan deze dan binnen enkele minuten per fax toezenden, zodat ik kan controleren of men zich aan de ontheffing houdt. Er zijn ook beschermde planten en dieren waarvoor geen ontheffing nodig is als er onderhoudswerkzaamheden of werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling plaats moeten vinden. Bijvoorbeeld de Dotterbloem en de Zwanebloem. Wanneer deze planten een dag voordat de machines komen door omwonenden worden uitgegraven, maak ik er geen werk van. Het heeft weinig zin proces-verbaal op te maken als de planten toch worden vernield.

Zijn vogels goed beschermd? Vogels zijn zeer goed beschermd. De veiligheid vereist soms dat een boom moet worden gekapt, bijvoorbeeld als hij op de rijbaan dreigt te vallen. In dat soort gevallen kan het gebeuren dat een nest verloren gaat. Maar in andere gevallen wordt voor het verstoren van nesten geen ontheffing verleend. Als er eieren in het spel zijn kunnen de boetes hoog uitvallen. Het verjagen en verstoren van beschermde vogels is ook strafbaar. Als er een gebied wordt ontwikkeld, moet er tijdig compensatie zijn geregeld. Anders wordt geen ontheffing verleend. De nesten van sommige vogels zijn het gehele jaar door beschermd, dus ook buiten de broedtijd. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Blauwe Reiger, Grote Bonte Specht, Buizerd en Sperwer.

Wat is er in het Beatrixpark gebeurd? In de parken worden de paden vrijgehouden van blad zodat de mensen niet uitglijden. Maar in het Beatrixpark werden in april van dit jaar met blaasmachines bladeren tussen de struiken en de begroeiing geblazen. Dat is volkomen nutteloos. Ook werden met een hoogwerker takken die niet boven een ligweide of voetpad hingen verwijderd, met een verschrikkelijk lawaai. Blauwe Reigers en Holenduiven werden hierdoor van hun nesten verjaagd. Ik heb het stadsdeel toen geverbaliseerd wegens overtreding van de artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet (art. 10 bepaalt dat het verboden is dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort opzettelijk te verontrusten; art. 11 bepaalt dat het verboden is nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren). Het Openbaar Ministerie heeft daarna een schikkingsvoorstel gedaan, dat door het stadsdeel is geaccepteerd.

Wat doet u als u ziet dat ik een reiger uit mijn tuin verjaag? Het verjagen van beschermde vogels is strafbaar als het opzettelijk gebeurt en er geen goede reden voor is. Een Blauwe Reiger die de Goudvissen komt vangen, mag u wegjagen. Maar als u stenen naar hem gooit, wordt het weer anders. Een kwestie die ik laatst bij de hand had waren motorcrossers op woestegrond waar wel honderd meeuwen wormen zochten.

Er was geen opzet om de meeuwen te verjagen, maar wel voorwaardelijk opzet: de motorcrossers namen voor lief dat de meeuwen verstoord zouden worden. Dit was voldoende voor een proces-verbaal.

FOTO: ROBERT HEEMSKERK

Sinds 1963 is de Blauwe Reiger in Nederland volledig beschermd

Hoe gaat u te werk als u een overtreding constateert? Ik maak proces-verbaal op als er voldoende bewijs is. Het komt regelmatig voor dat ik de melder van een overtreding moet teleurstellen. Ik kan namelijk niet afgaan op de verklaring van één getuige als er verder geen bewijzen meer zijn, tenzij de verdachte erkent. Ik noteer de gegevens en maak dan thuis een proces-verbaal op. Ik heb wel de bevoegdheid om iemand aan te houden en handboeien om te doen, maar dat komt niet voor. Als de verdachte niet aanwezig is, probeer ik deze te horen, via de telefoon of door langs te gaan. Het proces-verbaal gaat vervolgens naar justitie. De officier van justitie bepaalt de hoogte van het schikkingsvoorstel. Als het schikkingsvoorstel wordt aanvaard, krijg ik een bericht van afdoening. Bij een volgende zaak tegen dezelfde verdachte, zal de officier of de rechter de eerdere overtreding meewegen.

En wanneer komt de zaak voor de rechter? Als het schikkingsvoorstel niet wordt aanvaard, volgt een dagvaarding voor de economische politierechter. Soms vraagt de officier van justitie of ik ook op de zitting wil komen om een toelichting te geven. De politierechter is zeer geïnteresseerd in dit soort zaken en heeft wel eens vragen over de zeldzaamheid van een soort. Meestal is er binnen veertien dagen uitspraak. Ik ben erg tevreden over de afhandeling door justitie. Er zijn geen capaciteitsproblemen. Wel kan het lang duren voordat de zaak op een zitting komt.

U bent nu 62 en u doet dit werk al 35 jaar. Hoe lang gaat u nog door? Na mijn 65-ste kan ik nog doorgaan als onbezoldigd opsporingsambtenaar. Dat overweeg ik te doen.